

ahven.net

”KALATALOUDEN KESKUSLIITTO - HYVINVOIVAT KALAVEDET JA KESTÄVÄ KALASTUS”

Yhteisaluelain uudistus

Rasmus Åkerblom
lakimies
Kalatalouden keskusliitto

Osakaskunnat

HUOM! Aluehallintovirastojen ja ELY-keskusten toiminta päättyi vuoden 2025 lopussa. Tehtävät siirtyivät uuteen valtakunnalliseen Lupa- ja valvontavirastoon sekä alueellisiin elinvoimakeskuksiin, jotka aloittivat toimintansa 1.1.2026.

Suomen vesialueet voidaan omistussuhteiden perusteella jakaa kolmeen ryhmään: yleiset vesialueet, jotka kuuluvat valtiolle, yhteiset vesialueet, joita hallinnoi osakaskunnat ja yksityiset vesialueet.

Yhteinen vesialue on kahdelle tai useammalle kiinteistölle yhteisesti kuuluva vesialue. Osakaskuntaan kuuluvat ne kiinteistöjen omistajat, joilla on osuus yhteiseen vesialueeseen. Osakaskunnan osakkaaksi pääsee saamalla omistukseensa kiinteistön, jolla on osuus yhteiseen vesialueeseen. Tilalla voi myös olla osuus useampaan yhteiseen vesialueeseen. Osuudet yhteisiin ilmenevät Maanmittauslaitoksesta saatavasta kiinteistörekisteriotteesta.

Suomessa on yli 20 000 osakaskuntaa. Osakaskunta voi olla järjestäytynyt, jolloin osakaskunnalla on säännöt ja pidetään sääntöjen mukaisia kokouksia, tai järjestäytymätön, jolloin kokoonnutaan tarpeen mukaan kenen tahansa osakkaan kutsumana.

Lupa- ja valvontavirasto (vuoteen 2026 asti aluehallintovirasto) hoitaa yhteisaluelain mukaisten osakaskuntien sääntöjen vahvistamisen. Lähetä hakemus liitteineen joko sähköpostilla tai postitse:

- sähköposti: kirjaamo(at)lvv.fi
- postiosoite: Lupa- ja valvontavirasto, Kirjaamo, PL 20, 13035 LVV

Osakaskuntien sääntöjen vahvistamiseen liittyvä ohjeistus sekä lomakkeet (varsinainen hakemuslomake sekä yhteystietojen ilmoituslomake) löytyvät Lupa- ja valvontaviraston sivuilta.

Maksuasetuksen (Valtioneuvoston asetus Lupa- ja valvontaviraston maksuista vuonna 2026 1177/2025, 11.12.2025) mukainen hinta osakaskunnan sääntöjen vahvistamiselle vuonna 2026 on 153 €/päätös. Suoritemaksu on samansuuruinen riippumatta siitä, onko säännöt vahvistettu vai jätetty vahvistamatta. Peruutetusta hakemuksesta peritään työmäärää vastaava osuus maksusta.

Osakaskunnalle on olemassa mallisäännöt, jotka auttavat alkuun sääntöjen laatimisessa. Annamme neuvontaa osakaskunnan sääntöjen uudistamisessa, kun säännöt on uudistettu käyttäen Kalatalouden Keskusliiton mallisääntöjä. Maksuton oikeudellinen neuvonta koskee vain pieniä muutoksia, laajempien muutoksien

Mallisääntöjä

- Yhteisen vesialueen osakaskunnan mallisäännöt nettikutsulla (docx)
- Yhteisen vesialueen osakaskunnan mallisäännöt lehtikutsulla (docx)
- Yhteisen vesialueen osakaskunnan mallisäännöt nettikutsulla toimitsijamalli (docx)
- Yhteisen vesialueen osakaskunnan säännöt lehtikutsulla toimitsijamalli (docx)
- Yhteisen vesialueen osakaskunnan mallisääntöihin vaihtoehtoinen 3 § (docx)

Kokouksessa äänestäminen

- Ohjevideo äänestyslaskurin käyttöön (YouTube)
- Äänestyslaskuri-taulukko (xls)
- Täytetty malli äänestyslaskuri-taulukosta (xls)
- Osakaskunnan kokouksen äänestysluettelon malli (docx)

Mallisäännöt

- Mallisäännöt löytyvät kuten aikaisemminkin sinisestä sivupalkista osoitteesta https://ahven.net/osakaskunnat/
- Yleisön pyynnöstä mallit ovat nyt docx muodossa.
- Mallit on katsottu LVV:n kanssa läpi.
- Ruotsinkieliset ovat oikolukua ja julkaisemista vaille.
- Yksittäiset kysymykset ja kohdat katsotaan neuvonnan puitteissa näiden mallien pohjalta.
- Muokkaukset sopimuksen mukaan ja korvausta vasten.

ahven.net

Kutsuminen jatkossa

- Osakaskunnan kokouksen kutsumista koskeva muotoilu on tähän asti säilynyt muuttamattoman vuodesta 1989 lähtien.
- Jatkossa lainsäädäntö mahdollistaa, että kutsu osakaskunnan kokoukseen toimitetaan kaikille osakkaille lähetettävällä kirjeellä tai julkaisemalla kutsu yhdessä tai useammassa paikkakunnalla yleisesti leviävässä sanomalehdessä. Kutsu voidaan toimittaa myös sähköpostitse tai muuta tietoliikenneyhteyttä käyttäen sellaisille osakkaille, jotka ovat ilmoittaneet tietoliikenneyhteyden kutsun toimittamista varten. Järjestäytyneen osakaskunnan säännöissä voidaan määrätä, että kokouksesta tiedotetaan osakkaille muulla luotettavalla tavalla.
  - Mikä siis oikeastaan muuttui?

ahven.net

Käytännössä - järjestäytyneet

- Tämä tarkoittaa, että järjestäytyneellä osakaskunnalla on mahdollisuus täydentää kutsumista koskevaa sääntöjensä kohtaa ilman sääntömuutosta niin, että **kutsu voidaan toimittaa myös sähköpostitse tai vastaavalla tavalla sellaisille osakkaille, jotka ovat ilmoittaneet tietoliikenneyhteyden kutsun toimittamista varten.** Osakkaan on itse huolehdittava, että kutsua varten toimitettava sähköinen osoite olisi osakaskunnan tiedossa.

- Selventää osakkaan vastuuta ilmoittaa yhteystietoja tämänhetkisen tiedon valossa.

ahven.net

Käytännössä – järjestäytyneet II

- Järjestäytyneen osakaskunnan säännöissä voidaan määrätä, että kokouksesta tiedotetaan osakkaille muulla luotettavalla tavalla tarkoittaa, että mikäli lehti-ilmoitus hautaan korvata omalla nettisivulla ilmoittamalla, sen tulee ilmetä säännöistä. Samalla on huomioitava, että mahdolliset ilmoitustauluilla ilmoittaminen tai vastaavat vaatimukset, joita esiintyy vanhoissa säännöissä, tule edelleen huomioida.
  - Eli ne AVI:n tulkinnan perusteella tehdyt muutokset saatettiin käytännössä lakiin.

Käytännössä - järjestäytymättömät

- Järjestäytymättömien osakaskuntien osalta noudatetaan jatkossa lain kirjausta kutsumistavoista.
- Lisäksi lakiin nostettiin kirjaus nykyisestä oikeudentilasta tilanteissa, jossa kukaan osakkaista ei halua huolehtia järjestäytymättömän osakaskunnan kokouksen koolle kutsumisesta, joku osakkaista voi valtuuttaa haluamansa tahon toimimaan puolestaan.
- Yllä kerrotut muutokset astuivat voimaan 1. päivä syyskuuta 2026 alkaen.
  - Määräaika pysyy samana 14 päivänä ja useampaa yhteisomistajaa koskeva tilanne samoin.

ahven.net

Uudistus sisältää yhden ongelman

- Osakaskunnan säännöt lain 18 §
- 1 mom 7 kohta
  - *tilikausi ja tilinpäätös noudattaen, mitä kirjanpitolaissa (1336/1997) säädetään*
- *Osakaskunnan sääntöihin sisältyvän tämän lain 18 §:n vastaisen määräyksen sijasta noudatetaan tätä lakia, jollei tästä laista johdu muuta. Lainvastaisiksi jääneet sääntöjen määräykset on uusittava lain mukaisiksi viimeistään, kun säännöt muutoinkin seuraavan kerran toimitetaan vahvistettavaksi 18 §:n mukaisesti.*
- Ongelma on, että tämä on seurausta maa- ja metsätalousvaliokunnan muutoksesta, jossa sivuutettiin niin LVV:n kuin KKL:n esittämät huomiot.
  - Tosiallinen heikennys, koska jatkossa kokouksia ei voida järjestää useamman vuoden välein.

ahven.net

Etäosallistuvilla täysimääräinen osallistumisoikeus

- Tarkkaivaisimmat ovat huomanneet, että etäkokouspykälällä oleva mallisääntöversiota ei KKL:n sivuilta enää löydy.
- HE:n perusteluosiossa todetaan ykskantaan
  - *Etäosallistuville osakkaille on tarjottava **täysimääräisesti samat osallistumisoikeudet** kuin kokouspaikalla osallistuville osakkaille. Täysimääräisyydellä tarkoitetaan tässä läsnäolo- ja puheoikeutta, äänioikeutta ja kaikkia muita osakaskunnan kokouksessa tai osakaskunnan sääntöjen mukaan käytettäviä osakkaan oikeuksia kokouksen aikana..*
  - *…Täyttä osallistumisoikeutta rajoitetumpia osallistumismahdollisuuksia osakaskunnan kokoukseen esimerkiksi postin tai tietoliikenneyhteyden välityksellä rajoitetusti siten, että osakkeenomistaja näin osallistuessaan voisi käyttää vain tiettyjä oikeuksia kokouksessa, ei tällä esityksellä ole tarkoitettu mahdollistettavaksi.*

ahven.net

Pahimmat sudenkuopat?

- Tiedottaminen – ymmärrys – hyväksyttävyys
  - **Osakkailla oikeus vaatia etäkokouksia vasta 1.9.2027 alkaen**
- Kutsuminen – miten se tehtiinkään? -> **Säännöt ja yhteisaluelaki**
- Edelleen osakaskunnan kokouksessa saadaan päättää vain niistä asioista, jotka kokouskutsussa on mainittu.
- Unohdetaan, että osakaskunnan päätösvaltaa käyttää osakaskunnan kokous.
  - Hoitokunnan, toimitsijan tai järjestäytymättömissä osakaskunnissa kokouksen valitsema henkilön tehtävänä on huolehtia osakaskunnan päätösten valmistelusta ja täytäntöönpanosta sekä muusta käytännön toiminnasta.
  - Poikkeaminen mahdollista vain kaikkien osakkaiden yksimielisellä päätöksellä.

ahven.net

Toimivalta päätöksenteossa

- Osakaskunnan päätösvaltaa käyttää edelleen osakaskunnan kokous.
- Eikä hoitokunnan tai toimitsijan asemaan tule muutoksia.
- Edustajistot ovat tällä lainmuutoksella poistettu laista. Näitä ei tiedetä käytetyn yhdessäkään osakaskunnassa, mutta ennen tämän lain voimaantuloa voimassa olleen lain nojalla perustetut edustajistot voivat jatkaa toimintaansa ja tehdä toimivaltaansa kuuluvia osakaskuntaa velvoittavia päätöksiä 31 päivään joulukuuta 2027.

ahven.net

OP Pohjolan tiedote 28.10.2026

- OP Pohjola ei peri ensi vuoden alusta alkaen yhdistyksiltä ja tiekunnilta tilin kuukausimaksua eikä digisopimuksen kuukausimaksua.
- Etu tulee voimaan 1.1.2027 ja koskee rekisteröityjä yhdistyksiä sekä tie- ja **osakaskuntia**.

Merimetson suojametsästyksestä

- Laki valkoposkihanhen ja merimetson suojametsästyksestä sallii metsästyksen aloittamisen **1.9.2026**. Lajit siirtyvät tällöin rauhoitetuiksi riistalajeiksi. Merimetson suojametsästys on mahdollista 1.8.–28.2. Tällöin merimetsoa on luvallista metsästää enintään 300 metrin etäisyydellä pyydyksistä. Molempien lajien metsästys on ympärivuotisesti mahdollista lentoasemilta lentoturvallisuuden takaamiseksi. Molemmista lajeista on tehtävä lakisääteinen saalisilmoitus riistakeskukselle.
- Lain mukaan merimetson suojametsästys on sallittua enintään 300 metrin etäisyydellä seisovista ja kiinteistä pyydyksistä. Kalastuslain 4 §:n 15 ja 16 kohdan pyydykset.
- Kalastuslain perusteella myös esimerkiksi katiska lasketaan tällaiseksi pyydykseksi. On syytä painottaa, että pyyntiä tehdään vahinkojen ehkäisemiseksi.

ahven.net

Käynnissä olevia lainsäädäntöhankkeita

- **Käsitelty ns. nollavelvoitemuutos:** käytännössä vesitetty hallituksen esitys vesittyi entisestään perustuslakivaliokunnan käsittelyssä.
  - Lupien nauttiman suoja jatkuu kuten aikaisemmin, eikä punnintaa eri omaisuudenlajien suojan välillä tehdä ylipäätään.
- **Kesken ns. lupapoikkeamahanke**: keskustelu on edelleen vesivoiman luvanhaltijoiden ja maanomistajien kärsimien haittojen ympärillä, mitä tulee vahinkoihin.
  - Tätä kirjoitettaessa HE 261/2026 vp annettu eduskunnalle.

- **Kesken kalastuslain muutos**: Yleiskalastusoikeudella tapahtuvan ammattikalastuksen kielto ja vapaa-ajankalastajien saalin myyntikielto.
  - Julkisuudessa esillä oleva vastustus saaliin myyntikiellolle, tulee nousemaan esille eduskuntakäsittelyssä.
- **Verolainsäädäntö**: Kalastusluvat ovat nyt liikuntaedun piiriissä.
  - KKL lausunut verohallinon ohjeen luonnoksesta 3.11.2026.

ahven.net

ahven.net
”KALATALOUDEN KESKUSLIITTO -
HYVINVOIVAT KALAVEDET JA KESTÄVÄ
KALASTUS”